

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De **POSTRYDER** vershynt eens per week, 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by de W. J.-P. Collée, boekdrukker
en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoucen, geld, enz, moet gefrankeerd
zyn.

Het abonnement vooraf betaalbaar is bepaeld op 8 fr. per jaer.
" " " " " " " " 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk 20 centimen.
De aankondigingen, per drukregel 15 "
De reklamen " " " " " " " " 25 "

By het zenden van aankondigingen is eenieder verzocht duidelyk
uit te drukken of dezelve in den **POSTRYDER** alleen, ofwel ook in
het fransch blad, le **COURRIER DU LIMBOURG**, moeten opgenomen
worden. Deze laatste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren
gegeven genieten voordeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 24 DECEMBER.

Wanneer het Nationaal Kongres de vryheid van gods-
dienst daerstelde en de geestelykheid beschermd tegen
alle willekeurigheden van wegens het bestuer, zegde het
uitdrukkellyk in de Constitutie, dat de priesters en de
bisschoppen vrylyk briefwisselingen mogten hebben
behalve de *GEWOONLYKE verantwoordelykheid in materie
van drukpers*.

Het was dan de gewoonlyke verantwoordelykheid en
geene andere die in het artikel 16 der Constitutie ge-
meld wordt, en wat gebeurt er nogtans ten huidige dage?
Het ministerie komt met een Strafboek voor den
dag, in het welk er *uitzonderlyke straffen* bepaeld wor-
den voor de misdryven die de bisschoppen en de pries-
ters zouden kunnen begaan, het zy door het uitgeven
van mandementen, het zy door het prediken in de
kerken.

Wy moeten het vryuit zeggen, het is eene schending
der Grondwet, het is eene willekeurigheid stellen daer
waer de wet en de wet alleen zou moeten heerschen.

De priester moet zoo vry zyn op den predikstoel als
de schryver in zyn dagblad. Misdoet hy in het een of in
het ander, men heeft geenszins het regt van hem afzon-
derlyke straffen toe te passen; de algemeene wetge-
ving is de eenige die hem kan of mag toegeëigend
worden.

Zulks blykt zoo duidelyk uit de beraedslagingen van
het Nationaal Kongres als uit de artikels 14 en 16 der
Constitutie. « De vryheid der drukpers, de vryheid van
associatie, en de vryheid van godsdienst, zegde M. de
Gerlache, moeten op dezelfde linie gesteld worden. Gy
mocht niet min noch niet meer doen voor de eene dan
voor de andere. Het groot princip, dat hier al de andere
beheerscht, is de afwezigheid van allen uitzonderlyken
maatregel. » — Hé wel, de artikels van het nieuw Straf-
boek dat het ministerie wil doen aenveerden, maken
eene uitzonderlyke wetgeving uit; zy beperken voor de
priesters de vryheid van godsdienst en degene van zyne
denkwyze op alle zaken te doen kennen.

Indien deze artikels aengenomen worden, is er geene
gelykheid meer tusschen de verschillende vryheden, en
de wereldlyke personen bevinden zich in eenen beteren
toestand dan de priesters; de Grondwet zegt nogtans dat
al de Belgen gelyk zyn voor de wet, en volgens den
nieuwen Strafboek, zal men aen den eenen toelaten
wat men aen den anderen verbieden zal.

De francmaçons zullen tegen de religie mogen blas-

DE HUAZER VAN FRIEDLAND.

Het negenste regiment huzaren dat deel maekte van de
ligte afdeeling ruitery, door generael Lasalle aengevoerd,
trok de stad Heilsberg, welke door den vyand aen de Fran-
schen was overgelaten, binnen, zonder zelfs niet eens ge-
poogd te hebben de versterkingen voor de stad operigt,
en achter welke zy een langen wederstand hadden kunnen
bieden, te verdedigen. Napoleon verwachtte zich aen eenen
veldslag, en de overhaaste terugtogt van het russische leger
had hero eene hevige verwondering gebaerd. Maer hy had
welhaest geraden dat Beningsen, de generael van dit leger,
vooral vreesde van Koenigsberg afgesloten te worden, en
dat met in alleryl op Friedland terug te trekken, hy al zyne
poogingen ging te werk stellen om die stad te behouden,
welke zyne linkerzyde ondersteunde, bedreigd van door
verschillige franske korpsen overrompeld te worden.

Terwyl de andere regimenten huzaren snellyk Heilsberg
doortrokken en de vyandelyke achterhoede achtervolgden
op de regterkust der Alle, stond het negenste huzaren op
de groote plaets der stad, waer het tot 's avonds blyven
moest om het voetvolk den tyd te geven van aen te komen
en eene zoo belangryke stelling te behouden.

De huzaren ontstaken oogenblykelyk een hivak-vuer, en
eenige hunner bekwamen de toelating om zich in 't iwen-
dige der stad te begeven ten einde hunnan voorraad op te
doen. Een dier krygsmannen, omtrent vier of vyf-en-twintig
jaren oud zynde, en die reeds verscheidene veldtogten had
bygewoond, had van zynen brigadier bevel gekregen hem
in die vreedzame afzending te vergezellen.

phemeren; zy zullen de kloosters met geweldadigheden
mogen bedreigen; en het zal aen de bisschoppen niet
meer geoorloofd zyn van aen de geloovigen de ongod-
dienstige maetregelen te doen kennen, welke de francma-
connerij aen het gouvernement tegen de katholyken zal
opgelegd hebben.

Is het daer datgene dat onze liberale ministers willen?
Dat zy het zeggen, zy die gedueriglyk van vryheid spre-
ken. Dat zy het regtuit zeggen! Indien de beperkingen
der vryheid van drukpers goed zyn tegen de bisschoppen
en de priesters, zy moeten goed zyn tegen de liberalen,
en van dan af is de vryheid geen princip meer, maer
een middel. De vryheid van drukpers is maer goed
voor hen in zekere omstandigheden, en zy verstaen
geenszins dat hunne tegenstrevers er zich van bedie-
nen; zy mistrouwen zich, gelyk M. Guizot zegt, van de
vryheid.

Wy zyn nieuwsgierig om onze Staetsmannekens aen
het werk te zien; wy willen naspeuren of zy al de over-
leveringen van 1850 onder de voeten zullen trappen,
zonder eenige weerga op de stellige voorschriften onzer
Constitutie.

De Kamer heeft in hare zitting van woensdag, de
beraedsling hernomen over het nieuwe ontwerp van
Strafboek. M. de minister heeft een voor een de
schikkingen van het nieuwe Strafboek onderzocht,
ten einde te bewyzen dat zy verbeteringen zyn. M. de
minister heeft evenwel erkend dat de opwerpingen,
gemaekt ten opzichte der herderlyke brieven, hem ernstig
genoeg hebben geschenen om hem aen te zetten de
artikels dezelve betreffende naer het onderzoek der
kommissie terug te sturen.

Gisteren heeft de Kamer de discussie voortgezet over
het wetsontwerp van hervorming des strafboekes.

Eene belangryke redetwisting heeft in de Kamer
plaets gehad op de verzoekschriften nopens de vlaem-
sche tael.

Het verslag van M. Van der Donckt op die reclamatie
vraegde de verzending derzelve aen M. den minister van
binnenlandsche zaken en het nederleggen van het verslag
op het bureel.

M. Van Overloop heeft de verzoekschriften ondersteund,
en gezamentlyk met M. den graef de Meulenaere, heeft
hy M. Rogier ondervraegd waerom hy het verslag niet
afkondigde van de kommissie die aangesteld was geweest

Onder weg traden zy eene herberg in, de brigadier deed
zich drank brengen en noodigde den huzaar uit om met
hem te drinken. Deze antwoordde koel op zyne uitnodig-
ing, doch aenveerde ze, want hy bemerkte wel dat de brig-
adier reeds diep in 't glas gekeken had. Hy vreesde met
rede de gevolgen der dronkenschap by een man, wiens
twistzoekend karakter hem bekend was. Reeds menigmaal
had hy er zich over te beklagen gehald, want de brigadier,
ofschoon een goed soldaat, was zeer barsch in het uitoef-
nen zynen bediening; doch zyn langen dienst by het regi-
ment, zyne talryke wonden, en bovenal zyn eereteeken, dat
hy op het slagveld van Iéna verdiend had, deed het gedrag
van den onder-officier door de vingeren zien, en zyne over-
sten vergenoegden zich met hem zyn losbandig gedrag voor
oogen te stellen en hem betoogingen te doen welke hy
weltra vergeten had.

Welnu er was reeds een kwaert uers verlopen sinds de
twee huzaren de herberg waren binnen getreden, toen de
brigadier zich veroorloofde de dochter des weerds te bele-
digen, deze nam eene flesch op en bedreigde er den rust-
stoorder mede. . . . De huzaar stiet zynnen makker weg om
te beletten dat hy buitensporigheden op den burger deed,
want hy had reeds zynen sabel getrokken, De brigadier,
woedend omdat de huzaar hem belet had zyne gramschap
op den baes uit te werken, rigtte zyn zwaerd tegeu hem.

De huzaar had schoen zeggen dat hy niet vechten wilde.
zyn tegenstaender ging voort met zyn leven te bedreigen.
Hy weerde enkel de slagen af. Maer verbitterd omdat zyn
poogingen vruchteloos bleven en over de koelbloedigheid
van den jongen krygsman, wierp de brigadier zich op hem
om hem te ontwapenen, doch de huzaar had die beweging

om te weten welke maetregelen men ten voordeele der
vlaemsche tael nemen moest.

M. Coomans heeft moediglyk de belangen der vlaem-
sche tael verdedigd en de besonderste punten aenge-
duid welke de zorgvuldigheid van het gouvernement
vereischten.

M. Rogier heeft geantwoord dat hy geenszins de af-
kondiging van het verslag der kommissie vyandig was,
en dat indien hy voorbehoudingen gedaen had, dezelve
strekten tot het welzyn der zaak die men wilde verde-
digen. Hy heeft daarna verklaerd dat hy bereid was
het verslag op het bureel der Kamer te leggen, waer
men er van kennis nemen zou, en later zou er beslist
worden of er redenen bestonden om hetzelve in druk te
geven.

Nadat verscheidene redenaers nog het woord genomen
hadden, heeft de Kamer de petitien verzonden aen den
minister en bevolen dat het verslag ten bureele zou wor-
den neergelegd.

Een schandaal te Gent.

Men schryft ons uit Gent, 17 december:

Eergisteren heeft er in onze stad eene groote verer-
gernis plaets gehad.

Een leerling onzer droeve universiteit, Adolf Dufranne,
die gestorven was zonder van God of van zyn gebod te
willen hooren, is begraven geworden met een beslag en
een lawyt die alle christene herten ten uitersten bedroefd
hebben. In de slechte leeringen welke men in de gentsche
universiteit put, heeft die ongelukkige jongeling den
beweenelyken moed gevonden van te sterven zonder te
biechten; gewaende vrienden hebben hem gelurig be-
waekt, opdat er niet een priester zyn sterfbed zou kun-
nen naderen, en aldus is Dufranne de schrikkelijke
eewigheid ingetreden.

Zyne begraving is eene ware verergernis geweest;
een deel der professors en der studenten, als ook eene
deputatie van de francmaçonsche universiteit van Brus-
sel, voorgegaen door een muziek-korps, stelden den
treurigen stoet samen. Van het sterfhuis heeft men zich
registreeks naer het kerkhof der Dampoort begeven.

Daer zyn er verscheidene redevoeringen uitgesproken
en byna allen zyn niet anders geweest dan een samen-
geweeftel van godslasteringen. Men heeft Dufranne ge-
prezen om dat hy het leven verlaten had als *waren
liberael*, zonder van biecht of berigten te willen hooren.
Een brusselsche lawytmaker heeft uitgeroepen: « In den
» naem der vrye universiteit zweeren wy van op uwe

niet kunnen voorzien noch voorkomen, en de onder-officier
ontmoette den punt van den sabel, welke zyne borst door-
boorde. Hy liet een schreeuw en viel; het bloed stroomde.

De herbergier, die getuige geweest was van het gevecht,
kwam aanstonds toegelopen om den gekwetste hulp te
bieden: de huzaar verschrakt over zynen droevigen zeg-
prael, wierp zyn zwaard weg en poogde het bloed te stelpen.
« Ah! arme jongman, zegde hem de herbergier zuchtend,
wat hebt gy gedaen?»

« Ik vrees het, myn vriend; vlugt, gy hebt geen oog-
blik te verliezen. Deze man gaet sterven. . . . en indien men
u betrapte!

« Ah! het lot dat my wacht is my bekend. . . . Maer, ben
ik schuldig? Myn geweten verwyrt my niets.

« Gy zyt onpligtig. . . . gy hebt uw leven verdedigd. Doch
het militaire geregt is onverbiddelek; gy zult door den kop
geschoten worden als men u aenhoudt.

Op dit oogenblik opende de brigadier de oogen en zyn
blik ontmoette degene van den huzaar; hy reikte hem de
hand:

« Vaerwel, Albert! sprak hy met eene stervende stem.
vaerwel! Ik heb myn lot verdient, vergeef my u genood-
zaekt te hebben een makker te dooden! . . .

— Ah! wat zegt gy? . . . ik heb u niets te vergeven, ik,
integendeel, zal nooit zulke misdaed kunnen uitwisschen. . .
— Eene misdaed! neen, maer een ongeluk waer van gy
de oorzaak niet zyt. . . . doch verwyder u, laet my sterven. . .
eene spoedige vlugt alleen kan u aen de strengheid der mi-
litaire tucht onttrekken.

Dit waren de laatste woorden des onder-officiers; toen